

(А къна правите ли?)

Да. Това е преди сватбата. Петък или събота. Прави се нещо там и секой си топи пръсчето там. Това се казва къна. Вечер се прави. И се правят бабугери. На къната. Бабугери – сурати. Слагаш сурат. Правиш се турчин, правиш се баба, както на Сурва бе, сети ли се сега? Както на Сурва се правят тия бабугери, същото. Ние го правим същото на къната.

(Мъже ли се маскират?)

И жени. Жените се имитираа, станаа мъже, да си тури мустаци. Игра чочек. Това е на къната. Цела нощ. Осъмнува се с тия игри” [М.К., с. 29].

Както спрямо *сюнета*, така и към сватбите на различните мюсюлмански общности музикантите зурнаджии проявяват различно отношение. Музикантите от Гоце Делчев споделят, че любими са им *помашките сватби*. Вероятно това се дължи на факта, че те са били най-добре платени, продължителни с възможности за голяма парса за музикантите и много на брой. “Въобще от Чеча се хранехме дълги години. *Помаците* където са им викаме от Чеча. Всички музиканти в града, целия град занаятчиите ... се хранехме от тях” [А.М., с. 48].

Музикант от Петричко потвърждава, че *помашките сватби* са скъпо платени, но споделя, че не предпочита да свири на тях. “Много ми е тежко там. Много тежки сватби правят те – по 7-8 часа. И все едно и също – право хоро, това онова. Нема разнообразие в музиката. Когато има разнообразие, по ти е леко [С.К., 10/2001, с. 24]. Петрички зурнаджии предпочитат да свирят на *турски сватби* в махалата в Гоце Делчев поради няколко причини. Това са богати сватби, “прикията на камион ТИР”, и на музикантите се плаща много – “много пари фанах, измъчиха ме, обаче това беше чудо” [С.К., 10/2001, с. 26]. На другия полюс в йерархията на музикантското отношение е свиренето на т.нар. от тях *цигански сватби*. Петрички зурнаджии разказват преживявания на *цигански сватби* в Разлог, Белица, квартал “Факултета” в София: “В София аз като по-малък свирех там във “Факултета” на цигани... Там само Тракия в София, на хорото, нали. (В София при какви случаи ви канят да свирите във “Факултета”?) Виж сега, мене ме канят винаги, обаче аз не отивам. На сватби, не за сюнети. Обаче не отивам, понеже нещо много евтино ми се гледа за два дена... Малко дават, до пет-шестотин лева дават. И другите отиват. Два дена по три-четири часа. (Кога свирите?) По пътя хоро, това-онова – алая. Разкарваме роклите – там по 16 рокли. И вече като влезат вместо в ресторант, на палатка влизат. Да ядат, нали, булката там. И вече почва другия оркестър. (Кои зурнаджии канят в София? Канят ли гоцеделчевски?) Не, не. Само наши петрички. Сабринчо са там перка по “Факултетото”. Знаят го циганите, той има роднини там” [С.К., 10/2001, с. 57-58].

Традиционни календарни изпълнителски контексти

Байрям

Сред най-значимите празници за мюсюлманските общности от района са *байрямите*. Те се празнуват според лунния мюсюлмански календар, като всяка година се падат с десет дни по-рано от предишната. Интервюираните музиканти ги наричат *Шекер (Рамазан) байрям* и *Курбан (Коч) байрям*.

Шекер байряма ознаменува края на едномесечния пост, наречен Рамазан. По време на празнуването (което включва трапези и гостувания) няма информация за